

KUCAKLAŞMA.....

(TMMOB Kadın Kurultayı İzlenimleri).....

Elektrik ve Elektronik Mühendisi Emel Akpınar
emel_akpınar@yahoo.com

Tanımadığım pek çok yüzle karşılaşacağımı biliyordum orada. Ama daha otobüse bile binmeden gördüm ki, hiçbiri yabancı değildi. İsimleri, yaşları, yaşamları ne denli farklı olursa olsun ortak duygularda buluştukları apaçık ortadaydı. Kurultaya değil kucaklaşmaya gidiyorduk adeta.

Sabah olduğunda başka bir şehirdeydik, ama gurbette değil. Yıldız Teknik Üniversitesi'nin ev sahipliğinde, EMO İstanbul Şube'nin güzel organizasyonuyla salona geçmeden önce birbirinden ilginç karikatürlerin yer aldığı sergiyi gezdik. Her biri kadın hallerini anlatan ve eril baskılara baş kaldıran çizimlerdi. Doyamadık, ama esas tanışma faslı başlıyordu artık, salondaki yerlerimizi aldık.

Hayatımda hiç bu kadar çok kadını bir arada görmemiştim. Bazıları etek-cekete, bazıları kot pantolon giymişti. Etnik öğeler taşıyan takıları, süsleri vardı bazılarının. Çok uzaklardan gelenler de vardı, ev sahipliği yapanlar da...Ve aynı anda her biri çalışıp projeler üreten ve bunları hayata geçirip toplumun hizmetine sunan bireylerdi. Erkek işi olarak anılan bir alanda vardılar. Belli ki "mahalle baskısı"na maruz kalmış, ama tüm önyargılara karşın düşünmekten, tartışmaktan, öğrenmekten vaz geçmemiş kadınlardı.

Bu kez kendi kendilerini yöneterek, kendi kendilerini ifade edeceklerdi. Gerek meslek yaşamında, gerekse toplumsal alanda var olma taleplerini dile getireceklerdi.

Açılış konuşmasında sayıca ne kadar olduğumuz ortaya kondu, yine eril bir bakış açısıyla. Çünkü bu yaklaşım, fiziksel üstünlüğü ya da nitel çoğunluğu "güç" saymaktaydı. Gözden kaçan ise demokrasilerde "azınlık"ların da temsil hakkı olduğuydu.

Bizler kadınlardık. Bazen sofradaki yerimiz öfküzümüzden sonra geldi, bazen sırtımızdan sopa, karnımızdan sığa eksik olmadı... Davetiyelerin üzerinde, eşlerimizin adları yanında "... ve Eşi" olarak yer adık çoğu kez. Saçımızın görünüp görünmeyeceği konusu da kitleleri meşgul etti belli aralıklarla düzenli olarak. Tarihin her döneminde kendi "üstün" ırkının çoğalması düşüncesiyle bize "damızlık" muamelesi yapan bir diktatör illa ki oldu...

Zaman içinde okullu olduk, sınıfları doldurduk. Daha sistematik bir biçimde düşünmeye ve öğrenmeye başladık. Sokağa daha çok çıkar olmuştuk, hem de artık yaşadığımız dünyada iş gücümüzle de var olabilmek ve ekonomik özgürlüklerimizi kazanıp ayakta durabilmek için. Başlangıçta yalnız mürebbiye, dadı, hemşire iken zamanla doktor, avukat, pilot da olmaya başladık. O da yetmedi babalarımız / abilerimiz / kocalarımız gibi mühendis olmaya "cüret" ettik. Ve ben de şimdi onlarca cüretkar kadınla tanışmak üzere evden çıkıyorum...

Kafamda bu düşünceler vardı "1. TMMOB Kadın Kurultayı"na doğru yola çıkarken.

Aslen toplum yaşamında "gizli ve sessiz çoğunluk" olan kadınların hele ki kendini "demokrat olarak tanımlayan" - bir platformda "azımsanması" ise tarafımdan ayrıca yadırganacaktı.

Kurultay öncesi yapılan çalışmalardan getirilen karar taslaklarının görüşülmesine geçildiğinde halen biraz yabancıydım bu işlere. Divan nedir, yetkileri nelerdir, komisyonlar nasıl çalışır bilmiyordum. Gördüm ki aslında çok azımız tam ve net olarak biliyoruz bunları. Çünkü bizler erkeklerin yarattığı bu hiyerarşik yöntemlere uzağız. Yine de, var olabilmek ve var edebilmek adına, kendi yöntemlerimizi geliştirmemiz gerekiyordu. Bu tespiti aklımın bir köşesine not ederken fark ettim ki, biraz kafayı kullanıp biraz da kadınsal içgüdülerimize güvenerek ortak bir tartışma uslubu oluşturmuşuz bile.

Eğitim hayatımızdan başladık konuşmaya, çünkü mesleki alanda yaşanan ayrımcılıklar öğrencilik günlerimizden geliyordu. Okula başladığımız günden beri hep kadının sadece anne olduğu, çocuğa baktığı, erkeğe çalışıp evi geçindirmesi için uygun ortam hazırladığı, akşamları da çekirdek çitileyip televizyon izlediği bir "çekirdek aile" fikri ile yetiştirilmişti. Yüksek okula geldiğimizde, artık bu önyargıların tutsaklığından kurtulmamız çok güçtü. Dolayısıyla artık "bizden mühendis olmaz" dı.

İş dünyasında gördüklerimizse ayrı bir film di, okul günlerinin yalnızca fragman olduğunu anladık. Her daim emeğimizin sömürüldüğü,

ama hiç bir zaman takdir edilmediği toplum yaşamı, aynen iş dünyasında da kendini göstermekteydi. Üstelik bu sefer "ucuz iş gücü" muamelesi görmekte, özlük haklarımızdan edilmekte ve karar mekanizmaları söz konusu olduğunda görmezden gelinmekteydik.

Erkeklerle karşı öncelikli olduğumuz tek konu ise işten çıkarmalardaki tercih edilirliliğimizdi. Doğum ve süt izinlerimiz bahane edilerek "kötü personel" sayılmaktaydık. Hani patronlarımız neredeyse "işten kaytarmak için doğum yaptığımızı" iddia etseler şaşırılmayacaktık. Bir de üstüne "mahalle baskısı" nın ofis modelini ekleyecek olursak, kendimizi özgürce ifade etmekte yaşadığımız sıkıntıların ardı arkası yoktu. Üstelik, bizler sosyal yaşamda toplumun beklentilerini karşılamak için zaman ve emek harcarken, erkek meslektaşlarımız bu zaman ve enerjiyi kendilerini geliştirmek ve mesleki çalışmalar yapmak için kullanabiliyordu. Kadın olmak, mesleki rekabette 1-0 yenik duruma düşmek demekti.

Tüm bu tespitlerin yanında, kadının sürekli cinsel meta olarak görüldüğü bir toplumda yaşamaktaydık. İnsan onuruna aykırı bu yaklaşımın "getirisi (!)" olarak, iş yerlerinde de tacize uğrayabilmekteydik. Tabi yine ilk etapta fatura hemen kadına kesilmekteydi. Çünkü kadının "günaha davet" olduğu düşüncesiyle yetiştirilmişti toplumun büyük bölümü. Çünkü kadının işi gücü yoktu, tek düşüncesi "erkeği baştan çıkarmak"tı. Çünkü toplumda bir kadının tacize uğradığını dile

getirmesi çok eğlenceli bir durummuş gibi- yüksek sesle ifade edebildiğimize göre, aslında pek de öyle şikayetçi değildik olan bitenden. Çünkü çünkü çünkü...

Toplum yapımızın yanı sıra dünyada yaşanan büyük değişimden ve hiç kimseyi teğet geçmediğini adımız gibi bildiğimiz krizden de etkilenmekteydik. Erkekler gibi bizler de var olma savaşımızın içinde emek ve iş gücü anlamında git gide daha fazla sömürülmekteydik. Bir de bunun yanında, ekonomik ve sosyal sıkıntılar nedeniyle toplumda artan şiddetin çoğuna maruz kalmaktaydık. Salt fiziksel şiddet değildi yaşadığımız, aslında her şiddet anının psikolojik boyutudur esas düşünülmesi gereken. Bizler de zihnen bunun etkisi altındaydık.

Yeryüzünde kim savaşırsa savaşın olan en çok bize olmaktadır çünkü -açık seçik ortaya koyduğumuz üzere- "yeryüzünde en az bir kadın tarafından sevilmeyen hiç kimse yoktu(r)". Tarihin hiçbir döneminde hiç bir topluluk, hiçbir azınlık, hiçbir zümre, hiçbir yönetim barışı kadınlar kadar istememiştir. Bu konuda susmamaya kararlıydık, kendi aramızda tartışırken bile. Bizler biliyorduk ki kadın sağduyusu zaman zaman sesini yükseltse bile- konuşarak bir yol bulacak.

İşte tüm bunların ışığında, mühendislik mesleği kendi kadın örgütlenmesini bir an önce gerçekleştirmelidir. Bunun yapılabilmesi

için de önce Meslek Odalarının kadın çalışma grupları örgütlenmelidir. Temsiliyetin artırılabilmesi ve yıllardır her alanda pasifize edilmiş kadınların meslek odalarında aktif olarak yer almasının teşvik edilmesi için kota uygulaması hayata geçirilmelidir. Ayrımcılık gibi insan onuruna aykırı, emeği hiçe sayan ve yasal da olmayan bir duruma karşı TMMOB ve bağlı Odalar mağdurlara destek olmalıdır. Bu destek salt hukuksal alanla sınırlı kalmamalı, psikolojik destekle birlikte getirilmelidir. Ayrımcılığa maruz kalanların afişe edilmemesine dikkat edilmelidir. Ancak örgütlü bir mücadeleyle ayrımcılığın önüne geçilebilir.

Unutulmamalıdır ki, her tür politik, etnik, dini, kültürel vb ayrımın BİRLEŞME NOKTASI kadındır. Kadın mücadelesi hiçbir sınıfı bölmez. Çünkü kadın mücadelesi "erkeğe düşmanlık" anlamına gelmez. Kadınlar, ortak insani duygulardan da yola çıkarak, sınıfları uzlaştırır ve toplumsal barışa katkıda bulunur. Uzlaşmak ve barışmak, düşüncelerinden ödün vermek değildir elbet. Hiçbir kadının barışa, eşitliğe, adalete ve insanca yaşama duyduğu özleminden ödün vereceğine inanmıyorum.

"1. -Gelenekselleşmesini Temenni Ettiğim-TMMOB Kadın Kurultayı" bitirken bu inancım güçlenmiş, umudum artmıştı. Öyle ki, kat edilmesi gereken o uzun yolla yüzleşmek bile korkutmuyordu artık beni. Çünkü yol arkadaşlarımı tanımıştım. Onlar kadınlardı. .

